

**Uchwała Nr
Rady Gminy Lichnowy
z dnia 23 lutego 2026 r.**

w sprawie rozpatrzenia skarg na Wójta Gminy Lichnowy

Na podstawie art. 18 b ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz.1153 ze zm.) w związku z art.229 pkt 3 oraz art.237 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz.1691 ze zm.) Rada Gminy Lichnowy, po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji uchwała, co następuje:

§ 1.

W wyniku rozpatrzeniu skarg ---:

- 1) z dnia 08.01.2026 r., przekazanej wg właściwości w dniu 29.01.2026 r. przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, do rozpatrzenia Radzie Gminy Lichnowy, w sprawie braku działań ze strony organów gminy w sprawie nielegalnie składowanych odpadów na działkach nr 40/34 i 40/33 obręb Boręty,
 - 2) z dnia 20.01.2026 r., przekazanej wg właściwości w dniu 27.01.2026 r. przez Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, do rozpatrzenia Radzie Gminy Lichnowy, w sprawie rażącego zaniedbania gminy Lichnowy w zakresie prowadzenia Gminnej Ewidencji Zabytków i ochrony układów ruralistycznych,
 - 3) z dnia 27.01.2026 r. na działania i zaniechania gminy Lichnowy w zakresie prowadzenia gminnej ewidencji zabytków oraz ochrony historycznych układów ruralistycznych,
 - 4) z dnia 25.01.2026 r., przekazanej wg właściwości w dniu 02.02.2026 r. przez Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, do rozpatrzenia Radzie Gminy Lichnowy, w sprawie rażących zaniedbań gminy Lichnowy w zakresie prowadzonej Gminnej Ewidencji Zabytków i ochrony układów ruralistycznych,
- po zapoznaniu się z opinią Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, Rada Gminy Lichnowy uznaje skargi za bezzasadne z przyczyn określonych w uzasadnieniu do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Gminy Lichnowy zobowiązując do przesłania skarżącemu treści uchwały wraz z uzasadnieniem oraz informacją określoną w art.226a Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie do uchwały w sprawie rozpatrzenia skarg na Wójta Gminy Lichnowy

W dniu 29.01.2026 r. do Rady Gminy Lichnowy wpłynęła skarga mieszkańca Boręt Drugich na Wójta Gminy Lichnowy, przekazana wg właściwości przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska. W skardze skarżący zarzuca nieskuteczność działań gminy w sprawie nielegalnego magazynowania i składowania odpadów na działkach ewidencyjnych nr 40/34 i 40/33 obręb Boręty. Skarżący opisuje, że w powyższej sprawie Urząd Gminy Lichnowy przeprowadził w dniu 03.11.2025 r. kontrolę, a następnie poinformował właściciela o konieczności uprzątnięcia terenu. Skarżący zarzuca Wójtowi, że do dnia wniesienia skargi odpady nie zostały usunięte, nie przeprowadzono kontroli w tym zakresie i nie zastosowano żadnych skutecznych środków eliminujących zagrożenie.

W dniu 27.01.2026 r. oraz w dniu 02.02.2026 r. do Rady Gminy Lichnowy wpłynęły łącznie trzy skargi mieszkańca Boręt Drugich na rażące zaniedbania gminy Lichnowy w zakresie prowadzenia Gminnej Ewidencji Zabytków i ochrony układów ruralistycznych. Skarżący w treści skarg zarzuca Urzędowi Gminy Lichnowy brak działań w zakresie aktualizacji Gminnej Ewidencji Zabytków, brak uwzględnienia w tejże ewidencji układów ruralistycznych miejscowości Boręty, Boręty Drugie, Dąbrowa, Pordenowo, Parszewo, Lichnówki, Lichnowy, Lisewo Malb., Tropiszewo, Starynia, Szymankowo, Lichnówki Pierwsze i Lichnówki Drugie. Nadto skarżący zarzuca gminie brak prowadzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących całe miejscowości, co, zdaniem skarżącego, jest podstawowym narzędziem ochrony krajobrazu kulturowego i zabytków, a jego brak stanowi zaniechanie ochrony historycznych układów ruralistycznych wsi, brak ochrony potencjalnych osi widokowych i krajobrazu kulturowego powiązanego z zamkiem w Malborku.

Przewodniczący Rady Gminy Lichnowy skierował skargi, celem ich rozpatrzenia, do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, która na posiedzeniu w dniu 13.02.2026 r. dokonała analizy treści skarg oraz rozpatrzyła skargi merytorycznie. W celu dokonania ustaleń oraz weryfikacji sytuacji i zarzutów opisanych w skargach, Komisja poprosiła dodatkowo Wójta Gminy Lichnowy Jana Michalskiego o złożenie wyjaśnień i odniesienie się do zarzutów zawartych w skargach.

Z wyjaśnień uzyskanych od pracownika Referatu Rozwoju Gospodarczego Urzędu Gminy Lichnowy w sprawie skarg dotyczących gminnej ewidencji zabytków wynika, że gmina Lichnowy posiada obowiązującą Gminną Ewidencję Zabytków, która została przyjęta Uchwałą nr XXIII/229/08 Rady Gminy Lichnowy z dnia 30.12.2008 r. W 2025 r. rozpoczęły się prace nad aktualizacją gminnej ewidencji przez zewnętrzną, wyspecjalizowaną firmę. Prace te zostaną ukończone w 2026 r. W ramach prac sporządzone zostaną nowe karty adresowe zabytków, przygotowane zgodnie z obowiązującymi przepisami i aktualnymi wytycznymi konserwatorskimi. Obiekty, które utraciły cechy zabytkowe lub nie spełniają już kryteriów ujęcia w ewidencji, zostaną z niej wykreślone. Po zakończeniu aktualizacji ewidencji opracowany zostanie zaktualizowany Program Opieki nad Zabytkami. Dokument ten zostanie przedłożony właściwemu konserwatorowi zabytków do zaopiniowania. Przepisy prawa nie wymagają wprost, aby każda gmina ujmowała w gminnej ewidencji zabytków wszystkie układy ruralistyczne. Jest to wymagane tylko wtedy, gdy: układ ruralistyczny został uznany za zabytek przez wojewódzkiego konserwatora lub gmina, w porozumieniu z konserwatorem, uznała go za wymagający ochrony. To, co musi być ujęte w gminnej ewidencji zabytków reguluje ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, art. 22 ust. 5 tj: 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru; 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków; 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Proces aktualizacji wskazanych wyżej dokumentów jest złożony i wymaga

spełnienia szeregu warunków organizacyjnych, finansowych oraz formalnych. Urząd Gminy Lichnowy nie posiada etatowego specjalisty z zakresu ochrony zabytków, a aktualizacja ewidencji wymaga dużej wiedzy fachowej, przeprowadzenia wizji terenowych, sporządzenia dokumentacji opisowej i fotograficznej oraz konsultacji z właściwym Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, co generuje dodatkowe koszty i wydłuża czas realizacji zadania. Procedury związane z wprowadzaniem zmian do gminnej ewidencji zabytków są czasochłonne i wymagają zachowania zgodności z wytycznymi Generalnego Konserwatora Zabytków. W wielu przypadkach konieczne jest pozyskanie aktualnych badań historycznych lub konserwatorskich, których przygotowanie nie leży w gestii gminy i wymaga współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Reasumując, brak bieżącej aktualizacji ewidencji nie wynika z zaniedbań, lecz z obiektywnych uwarunkowań organizacyjnych i proceduralnych. Posiadanie natomiast miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP) nie jest obowiązkowe dla każdej gminy w Polsce. Gminy mogą, ale nie muszą, uchylać MPZP dla swojego obszaru i mogą to robić dla części obszaru gminy, w tym części miejscowości. Zgodnie z art. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024r., poz. 1130 z późn. zm.) w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przy czym: 1) lokalizację inwestycji celu publicznego ustala się w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, 2) sposób zagospodarowania terenu i warunki zabudowy dla innych inwestycji ustala się w drodze decyzji o warunkach zabudowy.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji, po analizie treści skarg, zapoznaniu się z wyjaśnieniami złożonymi przez Wójta Gminy Lichnowy, treścią okazanych jej dokumentów, zarekomendowała Radzie Gminy Lichnowy uznanie skarg w przedmiocie rażących zaniedbań w zakresie prowadzenia gminnej ewidencji zabytków, jako bezzasadne. Urząd Gminy Lichnowy jest obecnie na etapie aktualizacji tego dokumentu, który zostanie opracowany i przedłożony do uchwalenia Radzie Gminy Lichnowy w 2026 r. Głównym zarzutem skarżącego jest brak ujęcia w gminnej ewidencji zabytków układów ruralistycznych prawie wszystkich wsi na terenie gminy Lichnowy. Komisja Skarg, Wniosków i Petycji nie podziela tego zdania, ponieważ ujęcie układów ruralistycznych (historycznego rozplanowania wsi) wszystkich wsi z terenu gminy do gminnej ewidencji zabytków to poważna decyzja planistyczna, która niesie ze sobą istotne ograniczenia dla właścicieli nieruchomości oraz samorządu. Choć sam wpis do ewidencji nie jest tożsamy z wpisem do rejestru zabytków, skutkuje koniecznością uzgadniania większości prac budowlanych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Dla właścicieli działek i inwestorów oznaczać to może wydłużenie procesu inwestycji, ograniczenia w kształtowaniu zabudowy, ryzyko odmowy pozwolenia, po spadku wartości działek obciążonych ochroną konserwatorską. Natomiast dla samorządu może to oznaczać paraliż inwestycyjny oraz ewentualne spory, ponieważ właściciele nieruchomości mogą skarżyć wpisy do ewidencji, podnosząc argument ograniczenia ich praw. Reasumując, działania takie chronią historyczny charakter wsi, ale zamieniają całą gminę w obszar o zaostrzonych rygorach budowlanych, co jest często postrzegane przez mieszkańców jako nadmierna ingerencja w prawo własności. Z tych względów Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rekomenduje Radzie Gminy Lichnowy uznanie za bezzasadne skarg dot. rażących zaniedbań w zakresie prowadzenia gminnej ewidencji zabytków.

Rada Gminy Lichnowy, a przedtem Komisja Skarg, Wniosków i Petycji, wypowiedziała się już w sprawie objętej skargą z dnia 08.01.2026 r. przekazaną wg właściwości przez Ministra Klimatu i Środowiska, w sprawie braku działań ze strony organów gminy dotyczących nielegalnie składowanych odpadów na działkach nr 40/34 i 40/33 obręb Boręty, podejmując na sesji Rady Gminy Lichnowy w dniu 28.01.2026 r. Uchwałę Nr XXI/235/2026, mocą której nie uwzględniła skargi mieszkańca. Z uwagi na fakt, iż skarga przekazana przez Ministra Klimatu

i Środowiska dotyczy tej samej sprawy, a z treści skargi nie wynikają żadne inne nowe okoliczności, które powodowałyby zmianę stanowiska Rady Gminy Lichnowy w tej sprawie.

Wobec powyższego, Rada Gminy Lichnowy podziela stanowisko Komisji Skarg, Wniosków i Petycji i uznaje skargi mieszkańca za bezzasadne.

Pouczenie:

Zgodnie z art.239 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz.1691 ze zm.) w przypadku, gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a Skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności – organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją – bez zawiadamiania Skarżącego.